

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра латинської та іноземних мов

Навчальна програма дисципліни

Латинська мова

ОК 4 – 1 курс

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

226 «Фармація, промислова фармація заочної форми»

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
латинської та іноземних мов
Протокол №8 від 23 травня 2023 року
Завідувач кафедри
 проф. Павло СОДОМОРА

Затверджено
методичною комісією
деканату іноземних студентів
Протокол № 4 від 31 травня 2023 року
Голова методичної комісії
 доц. Тетяна ЄЩЕНКО

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни на 2023-2024 н. р. відповідно до наказу №1053-з від 24.03.2023 р.

№	Зміст внесених змін (доповнень)	Протокол №, дата	Примітки
1	Змін та доповнень не внесено.	Протокол №8 від 23 травня 2023 р.	-

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

П. А. Содомора, д. філос. наук, професор, завідувач кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Б. Я. Крив'як, старший викладач кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

М. Ю. Цупер, викладач кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Завідувач кафедри
д. філос. н., проф. Содомора П.А.

Підпис

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни

Латинська мова

відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузі знань **22 «Охорона здоров'я»** спеціальності **226 Фармація, промислова фармація заочної форми**

Опис навчальної дисципліни (анотація)

«Латинська мова» як навчальна дисципліна вивчається студентами-фармацевтами заочної форми навчання протягом першого семестру на першому році навчання у ВМНЗ. Особливу увагу в процесі навчання необхідно приділяти питанням утворення спеціальних термінів та номенклатурних найменувань, а також на інтеграцію між курсом латинської мови та деякими клінічними дисциплінами. Для досягнення високого рівня професійної грамотності слід звертати увагу на правопис слів та терміноелементів грецького походження, засвоєння основної маси частотних відрізків доцільно проводити паралельно з вивченням теми «Номенклатура лікарських засобів» та основних способів словотворення, що вживаються в тривіальних найменуваннях лікарських препаратів. Передбачається ознайомлення студентів з медичною та фармацевтичною термінологією, що представлена у відповідних міжнародних номенклатурах (анатомічна, біологічна).

Оскільки в процесі підготовки сучасного спеціаліста-фармацевта вивчаються деякі медичні дисципліни, програма передбачає засвоєння студентами певного об'єму лексики, принципів словотворення й основних греко-латинських словотвірних елементів, що вживаються в клінічній термінології.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Аудиторних			
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)		
Назва дисципліни: <u>Латинська мова</u>	3 кредитів / 90 год.	-	14	76	I курс (I семестр) Залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є Латинська мова, основні відомості з граматики, лексики та синтаксису латинської мови; опанування фармацевтичної термінології та написання рецептів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні рецептури, анатомії, ботанічної номенклатури, фармакології, ботаніки, фармакогнозії, фармацевтичної хімії, аптечної та заводської технології лікарських форм, дисциплін медико-біологічного циклу, хімічної номенклатури, клінічної термінології та інтегрується з цими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** навчальної дисципліни «Латинська мова» є формування базових лексико-граматичних знань та вмінь з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Латинська мова» є демонструвати базові

знання латинської термінології професійного спрямування; інтерпретувати зміст та основи ведення ділової міжнародної документації латинською мовою; розвивати професійні комунікативні навички загальноосвітнього, фахового та культурологічного характеру.

1.3. Компетентності та результати навчання:

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами низки *компетентностей*, а саме:

Інтегральна:

Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач у професійній фармацевтичній діяльності в тому числі дослідницького та інноваційного характеру; здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення/розробку ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, забезпечення лікарськими засобами, а також консультивання, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії; здійснення інновацій.

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.
4. Здатність спілкуватись іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.
5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
6. Здатність працювати в команді.
7. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.
8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
9. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

Фахові:

1. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.
3. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
4. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефармацевтів, зокрема до осіб, які навчаються.
5. Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології.
7. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики та попередження поширених, небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.
8. Здатність забезпечувати раціональне застосування та консультивання щодо рецептурних і безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту, фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації лікарських засобів шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, із врахуванням їх біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних і хімічних особливостей, показань/протипоказань до застосування, керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого.

Спеціальні (іношомовні професійно орієнтовані комунікативні):

1. Здатність використовувати фармацевтичні терміни в практичній діяльності фахівця.
2. Здатність застосування латинської мови під час професійної діяльності на робочому місці, у адміністративних закладах охорони здоров'я.
3. Здатність ефективного використання латинської мови під час виписування рецепту.
4. Здатність належної морально-етичної поведінки та професійної діяльності, дотримання громадянських прав та обов'язків, підвищення загальноосвітнього культурного рівня.

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна					
Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач у професійній фармацевтичній діяльності в тому числі дослідницького та інноваційного характеру; здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення/розробку ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, забезпечення лікарськими засобами, а також консультування, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії; здійснення інновацій.					
Загальні					
1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.				
2	Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.				
4	Здатність спілкуватись іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.				
5	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.				
6	Здатність працювати в команді.				
7	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.				
8	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				
9	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.				
Фахові:					
1	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.				
3	Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.				
4	Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефармацевтів, зокрема до осіб, які навчаються.				
5	Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології.				
7	Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики та попередження поширених, небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.				
8	Здатність забезпечувати раціональне застосування та консультування щодо рецептурних і безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту, фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації лікарських засобів шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, із врахуванням їх біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних і хімічних особливостей, показань/протипоказань до застосування, керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого.				
Спеціальні (фахові) компетентності					
1	Здатність використовувати	Знати: - Базові лексико-	-диференціювати і аналізувати терміни і	Міжособистісна взаємодія:	Самостійність, відповідальність

	фармацевтичні терміни в практичній діяльності фахівця.	семантичні структури латинської мови - Правила словотвору - Терміни та терміноелементи греко-латинського походження	терміноелементи греко-латинського походження - реалізувати засвоєний лексико-граматичний матеріал у письмовій формі - застосовувати загальну і наукову лексику при виконанні когнітивних завдань	комунікація із викладачами, студентами Суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу	
2	Здатність застосування латинської мови під час професійної діяльності на робочому місці, у адміністративних закладах охорони здоров'я	<i>Знати:</i> - професійну лексику, що стосується медичних спеціальностей фармацевта та провізора - типи фармацевтичних закладів	- відтворювати лексичний матеріал, пов'язаний із структурою клінічних та адміністративних закладів охорони здоров'я	Міжособистісна взаємодія: комунікація із пацієнтами, колегами, керівництвом Суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу	Самостійність, відповідальність
3	Здатність ефективного використання латинської мови під час виписування рецепту	<i>Знати:</i> - правила виписування рецептів - форми та види ліків, групи та джерела вітамінів латинською мовою	- відтворювати в письмовій формі термінологію, що стосується форм лікарських препаратів - виписувати рецепти	Міжособистісна взаємодія: комунікація із пацієнтами Суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу	Самостійність, відповідальність
4	Здатність належної морально-етичної поведінки та професійної діяльності, дотримання громадянських прав та обов'язків, підвищення загальноосвітнього культурного рівня	<i>Знати:</i> - основні правила поведінки під час навчання у ВМ(Ф)НЗ - громадянські права та обов'язки - Клятву Гіппократа	- дотримання основних правил поведінки та етикету під час занять з латинської мови - демонструвати повагу, дотримуватись правил субординації	Міжособистісна взаємодія: комунікація із студентами, викладачами, колегами	Відповідальність

Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:

1. Володіти спеціалізованими концептуальними знаннями у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків і вміти застосовувати їх у професійній діяльності..
2. Критично осмислювати і аналізувати наукові та прикладні проблеми у сфері фармації.

4. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.
6. Розробляти та приймати ефективні рішення з розв'язання складних/комплексних задач фармації особисто та за результатами спільного обговорення; формулювати цілі власної діяльності та діяльності колективу з урахуванням суспільних і виробничих інтересів, загальної стратегії та наявних обмежень, визначати оптимальні шляхи досягнення цілей.
7. Аналізувати необхідну інформацію щодо розробки та виробництва лікарських засобів, використовуючи фахову літературу, патенти, бази даних та інші джерела; систематизувати, аналізувати й оцінювати її, зокрема, з використанням статистичного аналізу.
9. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей.

Результати навчання для дисципліни відповідно до рівнів пізнання:

1. Запам'ятовування, знання:

- засвоїти базовий термінологічний матеріал медичних дисциплін латинською мовою
- засвоїти лексичний матеріал, пов'язаний із тематикою дисципліни
- засвоїти граматичний матеріал дисципліни
- відтворювати основні терміни, що відносяться до тем змістових модулів

2. Розуміння:

- диференціювати і аналізувати терміни і терміноелементи греко-латинського походження у медичній термінології
- диференціювати і аналізувати терміноелементи у фармацевтичних назвах лікарських препаратів

3. Застосування:

- реалізувати засвоєний лексичний матеріал у письмовій формі
- застосовувати загальну наукову лексику при виконанні когнітивних завдань
- демонструвати професійні знання у навчальних ситуаціях
- інтерпретувати зміст фармацевтичної термінології державною мовою в практичній діяльності фахівця
- володіти латинською фармацевтичною термінологією на рівні фахового використання

4. Аналіз:

- розпізнавати та аналізувати терміноелементи греко-латинського походження
- розпізнавати та аналізувати найменування лікарських препаратів та розуміти значення компонентів слова
- застосовувати набуті знання для розуміння міждисциплінарних зв'язків між фундаментальними медичними науками
- володіти засобами перевірки достовірності та коректності даних на професійну тематику та предметно
- володіти засобами пошуку інформації, демонструвати навички обробки та аналізу отриманої інформації

5. Оцінювання:

- самостійно обирати навчальний матеріал під час виконання завдань самостійної роботи
- поєднувати здобуті знання під час самоконтролю
- оцінювати достовірність інформації на тематику дисципліни

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Практичні заняття	СРС	Індивід. робота
1. Іменник. Граматичні категорії іменника. Словникова форма. Неузгоджене означення. Іменники I, II відміни. Словотворчі елементи. Грецькі іменники I відміни. Найуживаніші прийменники у фармацевтичній термінології. Фармацевтичні фразеологізми.	2	76	-
2. Прикметник. Граматичні категорії. Дві групи прикметників. Словникова форма прикметників. Узгоджене означення. Грецькі дублети і словотворчі елементи прикметників.	2		-
3. III відміна іменників. Три типи відмінювання. Іменники чоловічого, жіночого та середнього родів III відміни. Назви лікарських засобів з іменником liquor . Грецькі дублети і словотворчі елементи іменників III відміни.	2		-
4. IV, V відміна іменників. Відмінювання. Словотворення. Грецькі дублети та словотворчі елементи. Фармацевтична фразеологія. Вживання іменника "species" у фармацевтичній термінології.	2		-
5. Ботанічна номенклатура. Граматичні моделі ботанічних назв. Фармацевтичні назви рослин. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на хімічний склад препарату. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на терапевтичну та фармакологічну дію.	2		-
6. Рецепт. Основні відомості. Правила виписування рецептів. Найважливіші рецептурні скорочення. Оформлення рецептів на тверді, м'які та рідкі лікарські форми.	2		-
7. Підсумкова контрольна робота.	2		-
Усього годин 90/3 кредити ECTS	14	76	
Підсумковий контроль	Залік, 1 контрольна робота		

4. Тематичний план лекцій: лекцій немає

5. Тематичний план практичних занять:

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Іменник. Граматичні категорії іменника. Словникова форма. Неузгоджене означення. Іменники I, II відміни. Словотворчі елементи. Грецькі іменники I відміни. Найуживаніші прийменники у фармацевтичній термінології. Фармацевтичні фразеологізми.	2
2.	Прикметник. Граматичні категорії. Дві групи прикметників. Словникова форма прикметників. Узгоджене означення. Грецькі дублети і словотворчі елементи прикметників.	2
3.	III відміна іменників. Три типи відмінювання. Іменники чоловічого, жіночого та середнього родів III відміни. Назви лікарських засобів з іменником liquor. Грецькі дублети і словотворчі елементи іменників III відміни.	2
4.	IV, V відміна іменників. Відмінювання. Словотворення. Грецькі дублети та словотворчі елементи. Фармацевтична фразеологія. Вживання іменника "species" у фармацевтичній термінології.	2
5.	Ботанічна номенклатура. Граматичні моделі ботанічних назв. Фармацевтичні назви рослин. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на хімічний склад препарату. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на терапевтичну та фармакологічну дію.	2
6.	Рецепт. Основні відомості. Правила виписування рецептів. Найважливіші рецептурні скорочення. Оформлення рецептів на тверді лікарські форми. Оформлення рецептів на м'які лікарські форми. Оформлення рецептів на рідкі лікарські форми.	2
7.	Підсумкова контрольна робота.	2
РАЗОМ		14

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	ТЕМА	К-ть годин	Вид контролю
1.	Пандемії в античності і сучасності. COVID. Алфавіт. Вимова голосних та дифтонгів, приголосних і буквосполучень. Наголос. Довгота та короткість складу.	4	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Дієслова у фармацевтичній термінології. Словотворчі елементи дієслівного походження у назвах препаратів.	4	
3.	Граматичні категорії іменників. Неузгоджене означення. Грецькі іменники I відміни. Прикметники, що характеризують лікарські засоби за їх фармакологічною дією. Словотворчі елементи.	4	
4.	Рецепт, основні відомості. Номенклатура лікарських засобів. Назви сировини та продуктів первинної обробки. Назви водних, ефірних та спиртових витяжок з рослинної сировини. Назви лікарських рослин у ботанічній і фармацевтичній термінології.	8	
5.	Назви вітамінів і полівітамінних комбінованих препаратів, назви ферментних і гормональних препаратів. Назви вакцин, сироваток і анатоксинів. Наукові та тривіальні назви лікарських препаратів. Товарні назви препаратів. Світова синонімія. Виписування рецептів на лікарські засоби з тривіальними назвами.	8	
6.	Особливості відмінювання іменників жіночого роду III відміни на -sis. Особливості відмінювання іменників грецького походження на -ma.	4	
7.	Прикметники III відміни в ботанічній і фармацевтичній термінології. Вживання ступенів порівняння прикметників у фармацевтичній термінології. Дієприкметники у фармацевтичній термінології.	8	
8.	Іменники IV-V відмін у фармацевтичній термінології. Числівник. Латино-грецькі словотворчі елементи числівників у назвах препаратів. Прислівники та займенник у рецептурі.	8	
9.	Латинська хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів кислот, оксидів та основ. Назви солей та кислотних, вуглеводневих радикалів. Назви складних ефірів.	8	
10.	Ботанічна номенклатура. Назви лікарських рослин. Ароматологія. Косметологія. Фітотерапевтичні препарати та фітозасоби. Найуживаніша латинська термінологія у гомеопатії.	4	
11.	Найуживаніші фармацевтичні частотні відрізки у назвах препаратів.	4	
12.	Рецепт. Рідкі, м'які та тверді лікарські форми. Скорочення в рецептах.	8	
13.	Словотворення за допомогою латинських та грецьких префіксів. Клінічна термінологія. Найпоширеніші грецькі дублети та кінцеві терміноелементи. Найпоширеніші суфікси у клінічній термінології.	4	
РАЗОМ СРС з дисципліни		76	

7. Індивідуальні завдання для студентів не заплановані.

Враховуючи особливості навчання студентів-заочників, оцінка поточної навчальної діяльності визначається як сума балів за виконання обов'язкової контрольної роботи перед початком семестру.

Оцінювання контрольної роботи:

Традиційна оцінка	відмінно	добре	задовільно	незадовільно
-------------------	----------	-------	------------	--------------

8. Методи навчання:

Використання методів навчання в процесі викладання навчальної дисципліни «Латинська мова» зумовлено пізнавальним і виховним значенням цієї дисципліни та її місцем в системі підготовки фахівця, а також метою і завданнями її вивчення. У процесі викладання дисципліни доцільно використовувати такі методи навчання, як словесні (розповідь, бесіда, інструктаж), практичні методи (різні види вправ, контрольні роботи, тестові завдання) та наочні методи (підручник, дошка, таблиці).

Однією з форм організації навчального процесу та ефективним засобом активації пізнавальної діяльності студентів є самостійна робота. Організація та контроль самостійної роботи студентів здійснюється та оцінюється під час консультативної роботи викладача та на аудиторних заняттях протягом семестру.

9. Методи контролю:

Контроль дисципліни включає три етапи/види оцінювання: 1) поточний контроль, 2) контроль самостійної роботи та 3) підсумковий контроль.

10. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: усне повідомлення на релевантну тематику, тестування, структуровані письмові роботи. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль лексичних та граматичних навичок.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв.

Критерії оцінювання:

Оцінка за чотирибальною шкалою	Критерії
«5»	Вільно читати і писати латинською мовою, проводити морфологічний аналіз латинської лексики в межах граматики дисципліни релевантної теми; свідомо користуватися науковою латино-грецькою фармацевтичною термінологією.
«4»	Розуміти граматичний матеріал та знати лексичний матеріал релевантної теми; перекладати з української мови латинською та з латинської українською фармацевтичні терміни.
«3»	Перекладати зі словником елементарні фахові терміни, розуміючи граматичну структуру їх побудову.
«2»	Розпізнавати та читати окремі вивчені слова, писати вивчені слова та словосполучення.

Тестовий поточний контроль передбачений в межах кожної теми дисципліни. Він включає завдання множинного вибору (1 бал) і завдання на перевірку практичних навичок, зокрема, переклад, відповіді на запитання тощо (2 бали). Тестовий контроль рекомендовано оцінювати відповідно до таких критеріїв:

Оцінка за 4-бальною шкалою Пропорція правильних відповідей (мінімум)

«5»	90%
«4»	70%
«3»	60%
«2»	Менше 50%

Середнє арифметичне виставлених за традиційною 4-бальною шкалою оцінок

конвертується у бали в кінці вивчення розділу дисципліни «Латинська мова та медична термінологія».

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

Формою підсумкового контролю є залік. Це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених робочою навчальною програмою. Залік виставляється за результатами поточного контролю і проводиться після закінчення її вивчення до початку екзаменаційної сесії. Оцінка з дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік, базується на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (120 балів).

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = \frac{CA \times 200}{5}$

5

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 - бальна шкала	200 - бальна шкала
5,00	200
4,98	199
4,95	198
4,93	197
4,90	196
4,88	195
4,85	194
4,83	193
4,80	192
4,78	191
4,75	190
4,73	189
4,70	188
4,68	187
4,65	186
4,63	185
4,60	184
4,58	183
4,55	182
4,53	181
4,50	180

4 - бальна шкала	200 - бальна шкала
4,45	178
4,43	177
4,40	176
4,38	175
4,35	174
4,33	173
4,30	172
4,28	171
4,25	170
4,23	169
4,20	168
4,18	167
4,15	166
4,13	165
4,10	164
4,08	163
4,05	162
4,03	161
4,00	160
3,98	159
3,95	158

4 - бальна шкала	200 - бальна шкала
3,90	156
3,88	155
3,85	154
3,83	153
3,80	152
3,78	151
3,75	150
3,73	149
3,70	148
3,68	147
3,65	146
3,63	145
3,60	144
3,58	143
3,55	142
3,53	141
3,50	140
3,48	139
3,45	138
3,43	137
3,40	136

4 - бальна шкала	200 - бальна шкала
3,35	134
3,33	133
3,30	132
3,28	131
3,25	130
3,23	129
3,20	128
3,18	127
3,15	126
3,13	125
3,10	124
3,08	123
3,05	122
3,03	121
3,00	120
Менше 3	Недостатньо

13. Методичне забезпечення

Практичні заняття орієнтовані на розвиток та засвоєння основних навичок, а саме: читання, говоріння, письмо та організовані відповідно до конкретних цілей тем дисципліни.

Кінцеві цілі дисципліни

- Сформувані навички читання і вимови латинських голосних, дифтонгів, приголосних, сполучень приголосних, диграфів, які закріплюються протягом усього курсу навчання;
- Знати правила наголосу;
- Знати граматичні категорії дієслова. Вміти визначати основу та дієвідміну дієслів, утворювати та перекладати дієслівні форми, які вживаються у рецептурі;
- Вміти виділяти словотворчі елементи дієслівного походження у назвах лікарських препаратів;
- Знати граматичні категорії іменника, їх словникову форму, відміни;
- Перекладати терміни та номенклатурні назви з неузгодженим означенням;
- Знати грецькі дублети та словотворчі елементи іменників та вміти виділяти їх у назвах препаратів;
- Знати керування прийменників. Фразеологічні фармацевтичні вирази;
- Знати структуру рецепта. Вміти виписати рецепт. Знати правила виписування рецептів та додаткові написи у рецептах;
- Знати граматичні категорії прикметника. Знати фармацевтичну лексику прикметників. Знати грецькі дублети і словотворчі елементи прикметників та вміти виділяти їх у назвах лікарських засобів. Фармацевтичні фразеологічні вирази;
- Знати дієприкметники минулого часу пасивного стану та дієприкметники теперішнього часу активного стану. Вміти їх перекладати у фармацевтичній термінології;
- Знати ступені порівняння прикметників, а також неправильні ступені порівняння прикметників. Знати особливості їх вживання у ботанічній номенклатурі;
- Знати числівник та вміти виділяти його словотворчі елементи у назвах препаратів;
- Знати прислівники та займенники, що вживаються в рецептурі;
- Знати латинську хімічну номенклатуру;
- Вміти аналізувати структуру назв лікарських препаратів і вміти виділити в них словотворчі елементи, що вказують на їх хімічний склад а також на терапевтичну та фармакологічну дію
- Знати ботанічні і фармацевтичні назви рослин;
- Вміти оформляти рецепти на рідкі, м'які та тверді форми та знати їх скорочення;
- Знати латинські назви гомеопатичних лікарських препаратів та вміти виписувати рецепти на них;
- Знати найуживанішу анатомічну термінологію у клінічній фармації і в косметології;
- Знати структуру утворення клінічних термінів; знати найуживаніші префікси та суфікси у клінічній термінології. Вміти перекладати найуживаніші клінічні терміни.

14. Рекомендована література

Основна

1. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, В.Г. Синиця, Дз. Коваль-Гнатів та ін.; за ред. Л.Ю. Смольської. — К.: ВСВ “Медицина”, 2016. — 352 с.
2. Світлична, Є. І. Латинська мова : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / Є. І. Світлична, І. О. Толок. – 3-ге вид., випр. та допов. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2014. – 432 с.

Допоміжна

1. Паласюк Г.Б., Чолач В.В. Латинська мова: Підручник. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 344 с.
2. Краковецька Г.О., Бобирьов В.М., Беляєва О.М. Латинська мова. Рецептура. Клінічна термінологія.-К.: Здоров'я, 1999. – 358с.
3. Гулько Р. Багатомовний словник лікарських рослин семи європейськими мовами. Латинсько-українсько-російсько-англійсько-німецько-французько-польський. – Львів: Ліга-Прес, 2007. – XXIV + 611 с.
4. Мельник О. В., Крамаренко Г. В. Методичні рекомендації для практичних занять за темою: «Фармацевтична опіка при ароматерапії» для слухачів передатестаційних циклів зі

спеціальностей «Загальна фармація», «Організація та управління фармацією», а також провізорів-інтернів. – Львів, 2005. – 46 с.

5. Bugaj M., Bugaj W., Kierczak A. *Lingua Latina pharmaceutica*. – Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2005. – 512 s.
6. Арнаутов Г. Д. Медицинская терминология на пяти языках: Latinum. Русский. English. Français. Deutsch/ Георги Д. Арнаутов. – [4-е русск. изд., испр.]. – София: Государственное издательство «Медицина и физкультура», 1979. – 943 с.
7. Браун Д. В. Ароматерапия/ Пер. с англ. – М.:ФАИР-ПРЕСС, 2007. – 272 с.
8. Ілюстрований медичний словник Дорланда: у 2 т./Гол. ред. П. Джуль, Б. Зіменковський. – [укр. Пер. 29-го амер. вид.]. – Львів: Вид. дім «НАУТІЛУС», 2003. – Т.1. – 2003. – с. 1 – 1354; Т. 2. – 2003. – с. 1355 – 2688.
9. Правила виписування рецептів. Витяг із наказу МОЗ України № 360 від 19.07.2005. – с. 22 –

15. Інформаційні ресурси

1. Львівський національний медичний університет. Режим доступу: <http://new.meduniv.lviv.ua/>
2. Міністерство освіти України. Режим доступу до Веб-сторінки: <http://mon.gov.ua>
3. Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/baza.html>
4. Міністерство охорони здоров'я. Режим доступу до Веб-сторінки: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
5. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf
6. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Режим доступу до Веб-сторінки: <http://mon.gov.ua/content/Діяльність/Реформа%20освіти/07-metod-rekomendacziyi.doc>